

NISARGADATTA
MAHARAJ

Eu sunt
ACELA

DIALOGURI DESPRE ABSOLUT

Traducere din limba engleză:
GABRIEL MATEI

EDITURA HERALD
București

SRI NISARGADATTA MAHARAJ

CUPRINS

ÎN LOC DE INTRODUCERE	13
NOTA TRADUCĂTORULUI	16

EU SUNT ACELA

1. Simțământul de „Eu sunt”	19
2. Obsesia trupului	21
3. Prezentul viu	23
4. Lumea reală este dincolo de mine	26
5. Ceea ce se naște trebuie să moară	28
6. Meditația	30
7. Minte	32
8. Sinele se află dincolo de minte	35
9. Răspunsurile memoriei	39
10. Observarea	41
11. Conștientă și conștiință	44
12. Persoana nu este realitatea	46
13. Supremul, mintea și trupul	49
14. Aparențele și realitatea	55
15. Jnaninul	60
16. Starea fără dorință, cea mai înaltă beatitudine	63
17. Eternul prezent	69
18. Că să cunoști ceea ce ești, află ceea ce nu ești	71
19. Realitatea se află în obiectivitate	76
20. Supremul este dincolo de toate	79

21. Cine sunt eu?	84
22. Viața este iubire, iubirea este viață	90
23. Discriminarea duce la detașare	94
24. Dumnezeu este atotfăuritor, <i>jnaninul</i> este nonfăuritor	101
25. Agață-te de „Eu sunt”	107
26. Personalitatea, un obstacol	113
27. Ceea ce este fără început începe pentru totdeauna	118
28. Toată suferința se naște din dorință	124
29. Trăirea este singurul scop al vieții	128
30. Tu ești liber <i>acum</i>	134
31. Nu subevaluea atenția	138
32. Viața este maestrul suprem	143
33. Totul se întâmplă de la sine	149
34. Mentea este neliniștea înșuși	157
35. Cel mai mare maestru este sinele lăuntric	164
36. Uciderea îl rănește pe ucigaș, nicidecum pe cel ucis	171
37. Dincolo de plăcere și de durere este beatitudine	177
38. Practica spirituală înseamnă voință afirmată și reafirmată cu putere	184
39. Prin sinele însuși nimic nu are existență	191
40. Numai sinele este real	196
41. Dezvoltă atitudinea de martor	200
42. Realitatea nu poate fi exprimată	205
43. Ignoranța poate fi recunoscută, cunoașterea nu	211
44. Numai „Eu sunt” e adevărat, restul este deducție	216
45. Ceea ce vine și se duce nu are existență	221
46. Conștiința de a exista este beatitudine	227
47. Privește-ți mintea	232
48. Conștiința este liberă	236
49. Mentea cauzează nesiguranță	245

50. Conștiența de sine este martorul	250
51. Fii indiferent la plăcere și la durere	254
52. Fiind fericit, făcând pe alții fericiți, este ritmul vieții	262
53. Dorințele împlinite nasc și mai multe dorințe	265
54. Trupul și mintea sunt simptome ale ingnorantei	269
55. Renunțând la tot câștigi totul	275
56. Conștiința ivindu-se, lumea se ivește	280
57. Dincolo de minte nu exista suferință	286
58. Perfecțiunea, destinul tuturor	291
59. Dorința și frica: stări egocentrice	296
60. Trăiește fapte, nu fantezii	300
61. Materia este însăși conștiința	304
62. În supremul apare martorul	311
63. Ideea de făptuire a unui făptuitor este sclavie	316
64. Tot ce vă mulțumește vă ține pe loc	320
65. O minte liniștită este tot ce își trebuie	327
66. Toată căutarea după fericire este o nenorocire	332
67. Experiența nu este lucrul real	340
68. Caută sursa conștiinței	345
69. Vremelnicia este dovada irealității	349
70. Dumnezeu este sfârșitul oricărei dorințe și al oricărei cunoașteri	355
71. În conștiența de sine învățați despre voi înșivă	361
72. Ceea ce este pur, neumbrit, neatașat este real	367
73. Moartea minții este nașterea înțelepciunii	377
74. Adevărul este aici și acum	384
75. În pace și tăcere te dezvolti	393
76. A ști că nu știi este adevărata știință	399
77. „EU” și „AL MEU” sunt idei false	408
78. Toată cunoașterea este ignoranța	412

79. Persoana, martorul și supremul	419
80. Conștiința	424
81. Rădăcina fricii	430
82. Perfecțiunea absolută este aici și acum	436
83. Adevăratul guru	443
84. Țelul tău este gurul tău	451
85. „EU SUNT”: Fundamentul oricărei experiențe	458
86. Necunoscutul este căminul realului	464
87. Păstrează mintea tăcută și vei descoperi	472
88. Cunoașterea prin intermediul minții nu e cunoaștere adevărată	476
89. Progresul în viața spirituală	482
90. Abandonează-te propriului tău sine	487
91. Plăcerea și fericirea	494
92. Treci dincolo de ideea „EU-SUNT-TRUPUL”	498
93. Omul nu este făptuitorul	504
94. Tu ești dincolo de spațiu și de timp	508
95. Acceptă viața așa cum vine	513
96. Abandonează amintirile și așteptările	519
97. Mintea și lumea nu sunt separate	524
98. Eliberarea de autoidentificare	532
99. Lucrul perceput nu poate fi acela care percepe	540
100. Înțelegerea duce la libertate	547
101. <i>Jnaninul</i> nu apucă, nici nu reține	552

Acela în care se află toate ființele și care se află în toate ființele, care este dăruitorul grației tuturor, Sufletul Suprem al universului, ființa fără de limită – Acela sunt Eu.

Amritbindu Upanișad

Acela care pătrunde totul, pe care nimic nu-l transcende și care, ca și spațiul universal din jurul nostru, umple în întregime toate lucrurile din interior și din afară, acel nondual Brahman Suprem – Acela ești Tu.

Śankaracharya

Căutătorul este acela care se află în căutare de sine însuși.

Renunță la toate întrebările, cu o singură excepție: „Cine sunt eu?” La urma urmei, singurul fapt de care ești sigur este că tu ești. „Eu sunt” este cert, „Eu sunt aceasta” nu este. Luptă-te să descoperi ce ești tu cu adevărat.

Ca să cunoști ceea ce ești, întâi trebuie să
investighezi și să cunoști ceea ce nu ești.

Descoperă tot ceea ce nu ești – trup, senti-
mente, gânduri, timp, spațiu, aceasta sau
aceea. Nimic concret sau abstract din ceea
ce percepi nu poate fi tu însuși. Chiar actul
perceperii arată că tu nu ești ceea ce percepi.

Cu cât înțelegi mai clar că la nivelul minții
poți fi descris numai în termeni negativi,
cu atât mai repede vei ajunge la sfârșitul
căutării tale și vei realiza că tu ești ființa
fără de limită.

Sri Nisargadatta Maharaj

ÎN LOC DE INTRODUCERE

Când era întrebat despre data nașterii sale, Maestrul răspundea afabil că el nu s-a născut niciodată!

A scrie o notă biografică despre Sri Nisargadatta Maharaj este o sarcină frustrantă și lipsită de satisfacții. Căci nu numai că data exactă a nașterii lui este necunoscută, dar nu e disponibil niciun fapt verificat referitor la anii timpurii din viața sa. Totuși, rudele sale mai vârstnice spun că el s-a născut în luna martie a anului 1897, într-o zi cu lună plină ce a coincis cu festivalul Hanuman Jayanti, când hindușii îl celebrează pe Hanuman, numit și Maruti, zeul-maimuță din faimoasa epopee *Ramayana*. Și, ca să asocieze nașterea lui cu această zi aflată sub auspicii favorabile, părinții l-au numit Maruti.

Informațiile disponibile despre copilăria și prima sa tinerețe sunt neuniforme și incoerente. Aflăm că tatăl său, Shivrampant, era un om sărac, care a lucrat o vreme ca servitor în Bombay și, mai târziu, și-a câștigat cu greu traiul ca fermier în Kandalgaon, un sătuc din districtul Ratnagiri din Maharashtra. Maruti a crescut aproape fără educație; își ajuta tatăl la toate muncile care-i stăteau în putere – avea grijă de vite, mâna boii, lucra la câmp și făcea diferite comisioane. Plăcerile lui erau simple, însă mintea lui iscoditoare clocotea de întrebări de tot felul.

Tatăl său avea un prieten brahmin, numit Vișṇu Haribhau Gore, care era un om cucernic. Gore vorbea adesea pe teme religioase, și băiețelul Maruti asculta atent și stăruia asupra acestor subiecte mult mai mult decât ar fi bănuیت cineva. Gore reprezenta pentru el omul ideal – serios, blând și înțelept.

Când Maruti a împlinit vârsta de optsprezece ani, tatăl său a murit, lăsând în urmă patru fii și două fice. Venitul sărăcăcios de la mica fermă s-a micșorat și mai mult după moartea bătrânului, nemaifiind suficient ca să hrănească atât de multe guri. Fratele mai mare al lui Maruti a părăsit satul plecând la Bombay

în căutare de lucru, iar el l-a urmat peste puțin timp. Se zice că la Bombay Maruti a lucrat câteva luni într-un birou pe post de contabil, plătit mizerabil, dar a demisionat din slujba aceea dezgustat. Apoi s-a apucat de negoțul cu mărunțișuri și a deschis un magazin de îmbrăcăminte pentru copii, tabac și țigări făcute manual. Se spune că această afacere a prosperat în decursul timpului, dându-i un fel de siguranță financiară. În această perioadă, el s-a căsătorit și a avut un fiu și trei fiice.

Copilărie, tinerețe, căsnicie, urmași – Maruti a trăit viața banală, monotonă și lipsită de evenimente deosebite a unui om obișnuit, până la vârsta mijlocie, fără nici cel mai mic semn al sfințeniei ce avea să urmeze. Printre prietenii lui din această perioadă s-a numărat și Yashwantrao Baagkar, care era unul din discipolii lui Sri Siddharameshwar Maharaj, maestrul spiritual al sectei hinduse *Navnath Sampradaya*¹. Într-o seară a anului 1933, Baagkar l-a dus pe Maruti la gurul său și acea întâlnire s-a dovedit a fi punctul de cotitură al vieții lui. Gurul i-a dat o mantra și instrucțiuni pentru meditație. Maruti a început să aibă viziuni de timpuriu și uneori cădea în transe. Ceva a explodat înlăuntrul lui, dând naștere unui simțământ al vieții eterne, al unei conștiințe cosmice. Identitatea lui Maruti, mărunțul negustor, s-a dizolvat și a ieșit la iveală personalitatea luminată a lui Sri Nisargadatta Maharaj.

După experiența sa iluminatoare, Sri Nisargadatta a început să ducă viața dublă a marilor înțelepți care, în timp ce aparent își duc viața în lumea comună, trăiesc simultan și în altă lume – lumea conștiinței cosmice, a infinitei cunoașteri.

În 1937, la un an după moartea maestrului său, abandonându-și familia și afacerea, el devine călugăr cerșetor, un pelerin care, în picioarele goale, a apucat drumul spre Himalaya unde plănuia să-și petreacă restul anilor în căutarea vieții eterne. Curând însă, înțelegând inutilitatea unei astfel de căutări, s-a întors

¹ În provincia Maharashtra există din cele mai vechi timpuri o tradiție cunoscută sub numele de *Navnath Sampradaya*, al cărei fondator a fost celebrul rishi Dattatreya. Deși primii rishi s-au pierdut în negura vremii devenind legendă, succesiunea s-a păstrat până în zilele noastre. Ultimul din succesiunea *Navnath Sampradaya* este Sri Nisargadatta Maharaj.

pe același drum revenind acasă. Viața eternă, a înțeles el, nu trebuia să fie căutată – o avea deja. După ce a trecut dincolo de ideea „Eu sunt trupul”, el a dobândit o stare mentală atât de vie, atât de pașnică și de glorioasă, încât totul i s-a părut a fi lipsit de valoare în comparație cu ea. A atins realizarea de Sine.

În perioada cuprinsă între 1938, anul întoarcerii sale la Bombay, și 8 septembrie 1981, anul stingerii sale din viață în urma contractării unui cancer, Sri Nisargadatta s-a întreținut cu numeroși vizitatori din India și din diverse părți ale lumii aflați în căutarea unui autentic îndrumător spiritual. Cu toate că Maestrul nu avea educație, conversația lui era strălucitoare. Deși născut și crescut în sărăcie, el era omul cel mai bogat, întrucât poseda comoara infinită a cunoașterii perene, în comparație cu care avuțiile cele mai fabuloase nu sunt decât simple zorzoane. Era inimos și delicat, cu un umor fin, absolut neînfricat și sincer – inspirând, călăuzind și sprijinind pe toți cei care veneau la el.

Orice încercare de a scrie o notă biografică despre un astfel de om este frivolă și inutilă. Căci el nu este un om cu trecut sau viitor; el este prezentul viu, veșnic și neschimbător. El este Sinele care a devenit toate lucrurile.

R.D.

NOTA TRADUCĂTORULUI¹

L-am întâlnit pe Sri Nisargadatta Maharaj în urmă cu câțiva ani și am fost impresionat de simplitatea spontană a înfățișării și a purtării sale, precum și de profunzimea, originalitatea și seriozitatea cu care își expunea experiența.

Oricât de greu și de obositor era să descoperi micul lui apartament situat undeva pe străduțele dosnice ale Bombayului, mulți și-au făcut drum într-acolo. Cei mai mulți dintre ei erau indieni, discutând nestingherit în limba lor maternă, dar veneau și destui străini care aveau nevoie de un traducător. Ori de câte ori se întâmpla să fiu de față, sarcina cădea asupra mea. Multe din întrebările puse și din răspunsurile date erau atât de interesante și de semnificative, încât am început să folosesc un magnetofon. În timp ce majoritatea benzilor au fost înregistrate în *marathi*-engleză, altele erau niște amestecuri poliglotte de limbi indiene și europene. Mai târziu, fiecare bandă a fost descifrată și tradusă în engleză.

Nu a fost ușor să traduc cuvânt cu cuvânt și în același timp să evit reiterările. Sper că prezenta traducere a înregistrărilor de pe bandă nu va diminua efectul întâlnirii cu această ființă generoasă, cu mintea limpede și, în felul ei, atât de neobișnuită.

O versiune în *marathi* a acestor convorbiri, verificată de în-suși Sri Nisargadatta Maharaj, a fost publicată separat.

Maurice Frydman

Bombay, 16 octombrie, 1973

¹ Maurice Frydman l-a întâlnit pe Ramana Maharshi, apoi l-a urmat pe Jiddu Krishnamurti timp de treizeci de ani. În ultima parte a vieții sale Frydman a stat pe lângă Nisargadatta Maharaj, asumându-și dificila sarcină de a înregistra convorbirile maestrului său cu diverși vizitatori și de a le traduce din limba *marathi* în engleză. Frydman s-a stins din viață la Bombay în deplină conștiință.

Eu sunt
ACELA

1. SIMȚĂMÂNTUL DE „EU SUNT”

Vizitator: Este o chestiune de experiență zilnică faptul că la trezire lumea apare brusc. De unde vine ea?

Maharaj: Înainte să apară în existență ceva, trebuie să existe cineva căruia să îi apară. Orice apariție sau dispariție presupune o schimbare pe un fundal neschimbător.

V: Înainte de trezire eram inconștient.

M: În ce sens? De a fi uitat sau de a nu fi experimentat? Oare nu experimentezi chiar și atunci când ești inconștient? Poți să existi fără să știi? O discontinuitate în memorie: este aceasta o dovadă a nonexistenței? Și poți să vorbești în mod întemeiat despre propria ta non existență ca de o experiență actuală? Nu poți să zici nici că mintea ta nu exista. Oare nu te-ai trezit când ai fost chemat? Iar la trezire, n-a fost oare simțământul de „Eu sunt” cel care a apărut mai întâi? O conștiință germene trebuie să existe chiar și în timpul somnului sau al leșinului. La trezire, experiența se desfășoară astfel: „Eu sunt... trupul... în lume”. Aceasta poate avea aparența unei succesiuni, dar de fapt totul se petrece simultan: ideea de a avea un trup într-o lume. Poate să existe simțământul de „Eu sunt” dacă nu ar exista cineva sau ceva?

V: Eu sunt întotdeauna cineva cu amintirile și obiceiurile sale. Nu cunosc niciun alt „Eu sunt”.

M: Poate că ceva te împiedică să te cunoști. Când nu cunoști un lucru pe care alții îl cunosc, ce faci?

V: Caut sursa cunoașterii lor urmându-le instrucțiunile.

M: Oare nu e important pentru tine să știi dacă ești un simplu trup sau altceva? Ori, poate, nimic? Nu vezi că toate problemele tale sunt problemele trupului tău – hrană, îmbrăcăminte, adăpost, familie, prieteni, nume, faimă, siguranță, supraviețuire? Toate acestea își pierd înțelesul în momentul în care realizezi că tu nu poți fi doar un simplu trup.

V: Ce câștig am din cunoașterea faptului că eu nu sunt trupul?

M: Chiar a spune că nu ești trupul nu este întocmai adevărat. Într-un fel tu ești toate corpurile, inimile și mințile și chiar mult mai mult. Pătrunde adânc în senzația de „Eu sunt” și vei afla.

Cum găsești un lucru pe care nu l-ai pus la locul lui sau ai uitat de el? Îl păstrezi în minte până când trezești amintirea lui. Simțământul ființării, simțământul de „Eu sunt” este primul care va ieși la iveală. Întreabă-te de unde apare sau doar privește-l liniștit. Când mintea rămâne în „Eu sunt”, fără să se miște, tu intri într-o stare care nu poate fi descrisă, dar care poate fi experimentată. Tot ce ai de făcut este să încerci și să tot încerci. La urma urmei, simțământul de „Eu sunt” este întotdeauna cu tine, numai că tu i-ai atașat tot felul de lucruri – trup, sentimente, gânduri, idei, posesiuni etc. Toate aceste autoidentificări induc în eroare. Din pricina lor tu te iei drept ceea ce nu ești.

V: Atunci ce sunt eu?

M: Este de ajuns să știi ce nu ești. Nu e necesar să cunoști ceea ce ești. Căci atât timp cât cunoaștere înseamnă descrierea în termenii a ceea ce este deja cunoscut (percepții sau concepte), nu poate să existe cunoaștere de sine, întrucât ceea ce tu *ești* nu poate fi descris altfel decât ca negație totală. Tot ce poți să zici este: „Eu nu sunt aceasta, nu sunt aceea”. Nu poți să spui cu deplin înțeles: „Iată ce sunt eu”. Chiar nu are sens. Ceea ce poți desemna ca fiind „aceasta” ori „aceea” nu poate fi tu însuși. Cu siguranță, tu nu poți fi alt „ceva”.

Tu nu ești nimic perceptibil sau imaginabil. Totuși fără tine nu poate exista nici percepție, nici imaginație. Tu observi inima simțind, mintea gândind, trupul acționând; chiar actul percepției arată că tu nu ești ceea ce percepi. Poate să existe percepție, experiență fără tine? O experiență trebuie să „aparțină”. Cineva trebuie să vină și s-o declare ca fiind a lui personală. Fără un experimentator experiența nu este reală. Experimentatorul este cel care împărtășește realitatea experienței. O experiență pe care n-o poți avea ce valoare are pentru tine?

V: Oare simțământul de a fi un experimentator – senzația de „Eu sunt” – nu este tot o experiență ?

M: Evident, fiecare lucru experimentat este o experiență. Și în fiecare experiență se ivește experimentatorul ei. Memoria creează iluzia continuității. În realitate, fiecare experiență are propriul ei experimentator, iar simțământul de identitate se datorează

factorului comun aflat la rădăcina raporturilor experimentator-experiență. Identitatea și continuitatea nu sunt același lucru. Întocmai cum fiecare floare are propria ei culoare, dar toate culorile sunt cauzate de aceeași lumină, tot astfel diverșii experientatori apar, în conștiința nedivizată și indivizibilă, fiecare separat în memorie, identici în esență. Această esență este rădăcina, fundamentul, posibilitatea atemporală și aspațială a oricărei experiențe.

V: Cum pot să ajung la ea?

M: Nu trebuie să ajungi la ea, căci tu *ești* chiar esența. Ea va ajunge la tine, dacă-i dai o șansă. Renunță la atașamentul tău față de ireal și atunci realul își va ocupa repede și fără piedici locul cuvenit. Încetează să te închipui ca fiind sau făcând una sau alta și realizarea că tu ești sursa și inima a tot ceea ce este va începe să îți devină clară. Odată cu aceasta va veni o mare iubire, care nu este alegere sau preferință, nici atașament, ci o putere care face toate lucrurile să fie plăcute și demne de iubit.

2. OBSESIA TRUPULUI

Vizitator: Maharaj, tu stai acolo, în fața mea, iar eu mă aflu la picioarele tale. Care este deosebirea fundamentală dintre noi?

Maharaj: Nu este nicio deosebire fundamentală.

V: Trebuie să fie totuși vreo deosebire reală; eu vin la tine, nu tu vii la mine.

M: Pentru că îți închipui deosebiri, tu mergi de colo până colo în căutare de oameni „superiori”.

V: Și tu ești o persoană „superioară”. Tu pretinzi a cunoaște realul, în timp ce eu nu-l cunosc.

M: Ți-am spus eu vreodată că tu nu cunoști și de aceea ești inferior? Lasă-i pe cei care au scornit asemenea distincții să le dovedească. Eu nu pretind că știu ceea ce tu nu știi. De fapt, eu știu mult mai puțin decât tine.

V: Cuvintele tale sunt înțelepte, purtarea ta e nobilă, grația ta, atotputernică.

M: Nu știu nimic despre toate astea și nu văd nicio deosebire între tine și mine. Viața mea e o succesiune de evenimente,

întocmai ca a ta. Numai că Eu sunt detașat și văd spectacolul trecător ca un spectacol trecător, în vreme ce tu te agăți cu tărie de lucruri și înaintezi odată cu ele.

V: Ce anume te-a făcut atât de imperturbabil?

M: Nimic în particular. S-a întâmplat că am avut încredere în gurul meu. El mi-a spus că eu nu sunt nimic altceva decât Sinele meu și eu l-am crezut. Încerezându-mă în el, m-am purtat în consecință și a încetat să-mi mai pese de ceea ce nu eram.

V: De ce ai avut norocul să ai deplină încredere în maestrul tău, în timp ce încrederea noastră este convențională și declarativă?

M: Cine poate să spună? Așa s-a întâmplat. Lucrurile se întâmplă fără motiv și, la urma urmei, ce contează cine ce este fiecare? Părerea ta elevată despre mine este numai părerea ta. În orice clipă este posibil s-o schimbi. De ce acorzi importanță părerilor, chiar și celor personale?

V: Totuși, tu ești diferit. Mîntea ta pare să fie întotdeauna liniștită și fericită, iar în jurul tău se întâmplă miracole.

M: Eu nu știu nimic despre miracole și mă întreb dacă natura admite excepții de la legile ei, în afară de cazul când cădem de acord că totul este un miracol. Cât despre mîntea mea, ea nu există. Există conștiința în care se întâmplă totul. Este un lucru destul de evident și a cărui experimentare se află la îndemîna tuturor. Numai că tu nu privești cu destulă atenție. Uită-te bine și vei vedea ceea ce văd eu.

V: Ce vezi tu?

M: Eu văd ceea ce și tu ai putea să vezi, aici și acum, însă, din cauza greșitei focalizări a atenției tale, tu nu acorzi nicio atenție Sinelui tău. Mîntea ta este în întregime împreună cu lucrurile, cu oamenii și ideile, niciodată cu Sinele tău. Adu-ți Sinele în focarul atenției, fii conștient de propria ta existență. Observă cum funcționezi, privește motivele și rezultatele acțiunilor tale. Examinează închisoarea pe care, din lipsă de atenție, ți-ai clădit-o în jur. Cunoscând ceea ce nu ești, ajungi să îți cunoști Sinele. Drumul de întoarcere către Sinele tău trece prin refuz și respingere. Un singur lucru e sigur: realul nu este ceva imaginar, nu este un produs al minții. Până și simțământul de „Eu sunt” nu

este continuu, cu toate că este un indicator util; el ne arată *unde* să căutăm, dar nu și *ce* să căutăm.

Uită-te doar, cu atenție, la acest simțământ. Odată ce ești convins că nu poți să spui nimic veridic despre Sinele tău în afara de „Eu sunt” și că nimic din ceea ce poate fi indicat nu este Sinele tău, nevoia de „Eu sunt” ia sfârșit – tu nu-ți mai dai osteneală să explici în cuvinte ceea ce ești.

Tot ce ai nevoie este să scapi de tendința de a-ți defini Sinele. Toate definițiile se aplică numai trupului și așteptărilor sale. De îndată ce obsesia în privința trupului dispăre, vei reveni la starea ta naturală, spontan și fără efort. Singura deosebire dintre noi este că Eu sunt conștient de starea mea naturală, pe câtă vreme tu ești confuz. După cum aurul prefăcut în bijuterii nu este superior pulberii de aur, afară de cazul când mintea decide altfel, așa și noi suntem una în ființă – ne deosebim numai în aparență. Noi descoperim aceasta fiind serioși, căutând, cercetând, chestionând zi de zi și oră de oră, dedicându-ne viața acestei descoperiri.

3. PREZENTUL VIU

Vizitator: Din câte pot să îmi dau seama, nu este nimic în neregulă cu trupul meu, și nici cu ființa mea reală. Cele două nu sunt opera mea și nu este nevoie să fie îmbunătățite. Ceea ce merge anapoda este „organul intern”, numește-l minte, *antahkarana*, conștiință sau oricum dorești.

Maharaj: Ce consideri că nu-i în regulă cu mintea ta?

V: Este agitată, neliniștită, lacomă față de ceea ce este plăcut și înfricoșată de ceea ce este neplăcut.

M: Ce este rău în căutarea ei după ceea ce este plăcut și în eschivarea față de ceea ce este neplăcut? Între malurile durerii și plăcerii curge râul vieții. Numai când mintea refuză să curgă odată cu viața și se poticnește de maluri, ea devine o problemă. Prin curgere odată cu viața eu înțeleg acceptare – lăsând să vină ce vine și să treacă ce trece. Nu dori, nu te teme, observă actualul așa cum este și atunci când se petrece, căci tu nu ești ceea ce se petrece, ci ești cel căruia i se petrece. În ultimă instanță, tu

nu ești nici măcar observatorul. Tu ești potențialitatea ultimă a cărei manifestare și expresie este conștiința atotcuprinzătoare.

V: Există totuși, între trup și Sine, un nor de gânduri și de sentimente care nu servesc nici trupul, nici Sinele. Aceste gânduri și aceste sentimente sunt neîntemeiate, nesubstanțiale, trecătoare și ne semnificative, sunt un simplu praf mental care orbește și sufocă... și totuși ele sunt acolo, întunecând și distrugând.

M: Cu siguranță, amintirea unui eveniment nu poate trece drept evenimentul însuși și nici anticiparea acestuia. În evenimentul prezent există ceva excepțional, unic, ceva ce evenimentul precedent sau cel viitor nu îl au. Există o vitalitate, o luminozitate în jurul lui, o realitate; el se conturează de parcă este iluminat. Asupra actualului există „pecetea realității”, pe care trecutul și viitorul nu o au.

V: Ce anume dă prezentului acea „pecete a realității”?

M: Nu există nimic special în evenimentul prezent care să-l facă diferit de trecut și de viitor. Pentru o clipă trecutul a fost actual, iar viitorul va deveni și el la fel. Ce anume face prezentul atât de diferit? Evident, prezența mea. Eu sunt real căci Eu sunt totdeauna *acum*, în prezent, iar ceea ce este cu mine acum participă la realitatea mea. Trecutul este în amintire, viitorul – în închipuire. Nu este nimic în evenimentul prezent care să-l facă să se distingă clar ca real. Acesta poate să fie un fenomen simplu, periodic, precum bătaia ceasului. În ciuda faptului că știm că bătăile succesive sunt identice, bătaia prezentă este foarte diferită de cea precedentă și de următoarea – ca amintită, ori ca așteptată. Un lucru focalizat în acum este cu mine, căci Eu sunt veșnic prezent; propria mea realitate este ceea ce împărtășesc eu evenimentului prezent.

V: Dar noi tratăm lucrurile amintite ca și cum ar fi reale.

M: Noi luăm în considerare amintirile numai când acestea vin în prezent. Ceea ce este uitat nu ne interesează până când nu ni-l aducem aminte – ceea ce implică iruperea lui în *acum*.

V: Da, îmi dau seama că în acum există un factor necunoscut, care dă realitate momentană actualității trecătoare.

M: Nu e potrivit să spui că este necunoscut, căci tu îl vezi în constantă operare. Din clipa în care ai fost născut, s-a schimbat

el vreodată? Lucrurile și gândurile s-au schimbat și se schimbă în permanență. Dar sentimentul că ceea ce este acum este real nu s-a schimbat niciodată, nici măcar în vis.

V: În somnul profund nu există percepția realității prezente.

M: Vacuitatea somnului profund se datorează în întregime lipsei de amintiri specifice. Însă o amintire generală de bunăstare rămâne. Există o deosebire de simțire atunci când spunem „eram adormit adânc” față de „eram absent”. În starea de somn trupul funcționează sub pragul conștiinței.

V: Să reluăm întrebarea cu care am început: între sursa vieții și expresia vieții (care este corpul fizic) se găsește mintea, cu stările ei mereu schimbătoare. Fluxul stărilor mentale este nesfârșit, fără sens și dureros. Durerea este factorul constant. Ceea ce numim plăcere este doar o ruptură, un interval între două stări dureroase. Dorința și frica sunt urzeala și bătătura existenței, și amândouă sunt făcute din durere. Întrebarea mea sună în felul următor: este cu puțință să existe o minte fericită?

M: Dorința este amintirea plăcerii, iar frica este amintirea durerii. Ambele fac mintea neliniștită. Clipele de plăcere sunt doar breșe în torentul durerii. Cum poate mintea să fie fericită?

V: Asta-i adevărat atunci când dorim plăcere sau ne așteptăm la durere. Există însă clipe de bucurie neașteptată și neanticipată. Bucurie pură, necontaminată de dorință – necăutată, nemeritată, un dar al lui Dumnezeu.

M: Cu toate acestea, bucuria este bucurie numai pe un fundal de durere.

V: Este durerea un fapt cosmic ori unul pur mental?

M: Universul este complet, iar unde este plinătate, unde nimic nu lipsește, ce poate să provoace durere?

V: Universul poate fi complet ca întreg, dar incomplet în detaliile sale.

M: O parte a întregului văzută în raport cu întregul este, de asemenea, completă. Numai când este văzută în izolare partea devine deficientă și, astfel, un loc al durerii. Ce anume duce la izolare?

V: Limitările minții, bineînțeles. Mintea nu poate să vadă întregul din cauza părții.